Consiliul Județean Brașov | RMA Revista murală *Aisberg*

Trăirea nonsensului şi terapiile disperării

Diana Ilişoi

Vorbind despre intensitatea calitativă a trăirilor, Cioran constată că durerea este singura trăire nemărginită (eludează aprecierile cantitative), în care te afunzi, rabzi şi puterea de a o îndura se transformă în arhitectura vieţii interioare. El critică interesul exclusiv al oamenilor moderni pentru obiecte şi incapacitatea lor de a se înţelege.

Opusă speranţei, disperarea poate lua şi forma refuzului de a ieşi din sine şi de a împiedica distrugerea eului. Pentru Cioran însă, disperarea capătă forma unei negări a negaţiei, obsesiile se anulează prin propriile excese, acordându-şi (în acest fel) sieşi şansa supravieţuirii, prin terapiile lecturii şi scrierii. (...)

Dacă Cioran respinge filosofia pentru sterilitatea ei, pentru că ignoră viaţa şi dificultăţile interioare, prin scrierile sale crează o filosofie a vieţii, iar filosofarea capătă valenţe terapeutice. *"Dacă nu scriam sfârşeam prost"*, declară Cioran. Cărţile sale sunt diagramele unor trăiri şi o radiografie a vârstelor. La 82 de ani Cioran îşi dezvăluia starea: *"M-am plictisit să calomniez universul"*. Îşi recunoaşte oboseala şi lipsa de interes: *"Cu vârsta devenim mai reci, îngheaţă până şi nebunia dinlăuntrul nostru"* (*Apocalipsa după Cioran*). Chiar şi în relaţia cu Dumnezeu devine mai conciliant: *"De şi-ar aşeza Dumnezeu fruntea pe umărul meu, ce bine ne-ar sta nouă aşa, singuri şi nemângâiaţi"* (*Amurgul gândurilor*).

Cărţile sale ne pot vindeca şi îmbolnăvi deopotrivă. Depinde în ce moment al existenţei noastre le deschidem, de istoria noastră personală şi arhitectura interioară. Dacă omul contemporan apelează frecvent la alte forme de "vindecare", pervertit de seducţiile societăţii de consum, cei care se apropie de cărţile lui Cioran se vor surprinde aflaţi într-un mimetism lăuntric cu trăirile autorului. Şi atunci vom înţelege că lumea cărţilor poate fii un fabulos palat al oglinzilor care ne reflectă viaţa, după cum spunea un gânditor francez conectat la problemele lumii contemporane. Ne regăsim în scrierile sale în măsura în care, ca şi el, suntem martori neputincioşi la *"spectacolul universului care se cariază sub privirile noastre"* şi ne prefigurează un viitor care *"nu mai este o raţiune de a fi"* (*Revelaţiile durerii*).

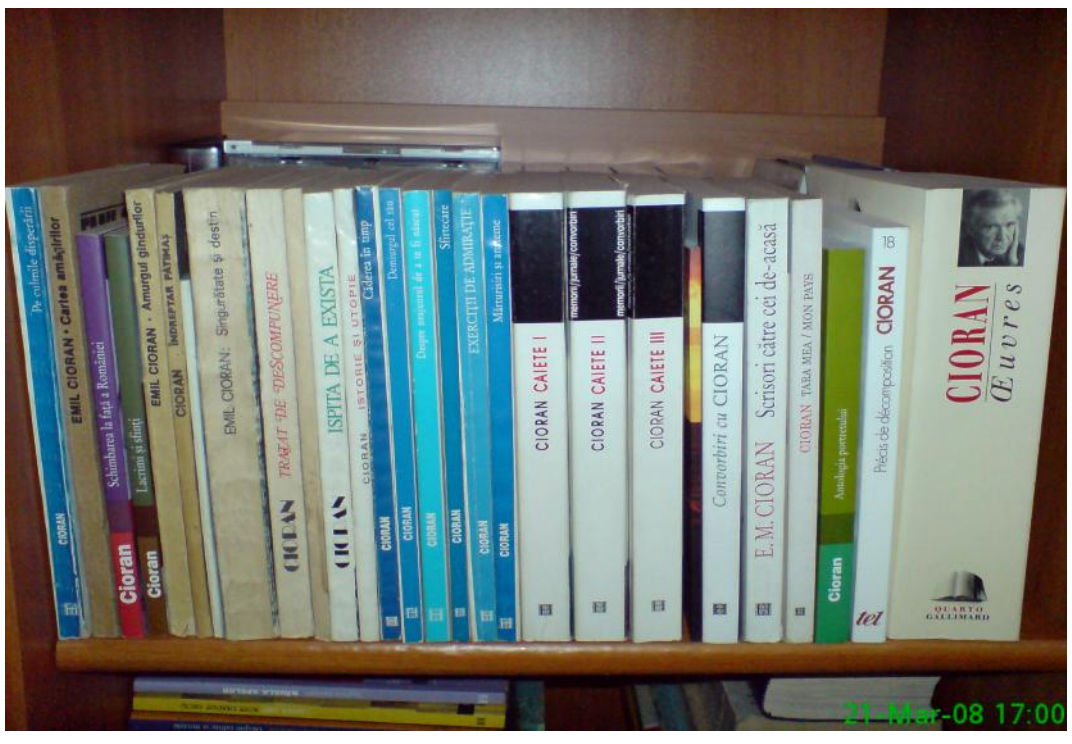

Crezul său filosofic şi existenţial se reflectă fidel în sfatul pe care-l dă tuturor scriitorilor şi căruia i-a dat viaţă el însuşi: *"Nu ţineţi socoteală de părerea nimănui. Un om care nu crede în el însuşi, care nu are un soi de credinţă mistică în ce are de făcut, în misiunea lui, nu trebuie să întreprindă o operă. (...) Pentru scriitor, viaţa şi opera lui sunt aventuri pe care şi le asumă"* (*Apocalipsa după Cioran*).

Schimbarea la față a lui Cioran. Excurs.

Paris, 22 februarie 1990)

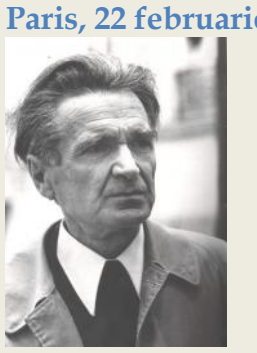

Emil Cioran

(continuare din pagina 8) ...Acum, după o existenţă în care am cunoscut destule ţări şi am citit mii şi mii de cărţi, am ajuns la concluzia că **ţăranul român are dreptate.** Ţăranul acela care nu crede în nimic din cele lumeşti..., care se simte strivit de istorie, care consideră că nu e nimic de făcut...

Cu cât înaintez în vârstă mă simt tot mai aproape de originile mele. Nici gând să mă simt european, occidental. Realmente, toată formaţia mea intelectuală nu mi-a servit la nimic! Toată cariera mea intelectuală e o eroare...; sunt mai convins ca niciodată!

(***A vrea*** înseamnă a te menţine cu orice preţ într-o stare de exasperare şi de febrilitate. Acest efort te sleieşte de puteri şi omul nu-l poate face întotdeauna. A crede că eşti menit să te orientezi către condiţia de supraom înseamnă a uita că-ţi este greu să rezişti ***ca om***, şi să izbuteşti decât încordându-ţi voinţa – principala-ţi resursă – la maximum. Or, voinţa, care conţine un principiu suspect şi chiar funest, se întoarce împotriva celor care abuzează de ea. Nu-i firesc să vrei, sau, mai exact, ***ar trebui să vrei atât cât e nevoie să trăieşti;*** de îndată ce vrei *dincoace* sau *dincolo* de o anumită limită, te degradezi şi, mai devreme sau mai târziu, te prăbuşeşti. Lipsa de voinţă este o boală, dar şi voinţa e una, şi încă şi mai rea: din ea, din excesele ei, mai mult decât din absenţa-i, provin toate nefericirile omului.)

Aisberg
Licht, mehr Licht!
Vol.IV Nr.3/2012. Serie nouă. Revistă murală.
Număr special: Cioran, schimbarea la față
ISSN 1584 -2045

Pagina 10 (Apeductul Christian Kertsch):

Lucia Dărămuş, *Niciun om să nu moară înainte să fi fost fericit*

Puiu Bobeică Cislău, *Aproape justificată*
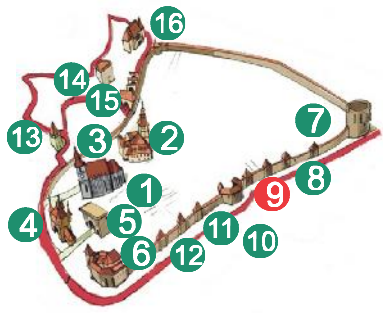
Traseul de lectură: